

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вчена рада Хмельницького
національного університету
протокол від _____ 2021 р. № ____
Голова вченої ради

_____ М. Є. Скиба
Підпис Ініціали, прізвище

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

Вид освітньої програми

СЕРЕДНЯ ОСВІТА (УКРАЇНСЬКА МОВА І ЛІТЕРАТУРА. АНГЛІЙСЬКА МОВА)

Назва освітньої програми

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ

ПЕРШИЙ (БАКАЛАВРСЬКИЙ)

**СПЕЦІАЛЬНІСТЬ
ПРЕДМЕТНА СПЕЦІАЛЬНІСТЬ**

014 СЕРЕДНЯ ОСВІТА
014.01 УКРАЇНСЬКА МОВА І ЛІТЕРАТУРА

ДОДАТКОВА ПРЕДМЕТНА СПЕЦІАЛЬНІСТЬ:

014.02 СЕРЕДНЯ ОСВІТА
(МОВА І ЛІТЕРАТУРА (АНГЛІЙСЬКА МОВА))

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ

01 ОСВІТА/ ПЕДАГОГІКА
Шифр і назва

ОСВІТНЯ КВАЛІФІКАЦІЯ

БАКАЛАВР СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ ЗА
ПРЕДМЕТНОЮ СПЕЦІАЛЬНІСТЮ
УКРАЇНСЬКА МОВА І ЛІТЕРАТУРА
Назва

Освітня програма вводиться в дію
з _____ 2021 р.

Наказ від _____ 2021 р. № ____

Ректор _____ М. Є. Скиба
Підпис Ініціали, прізвище

Хмельницький 2021

ВНЕСЕНО

Кафедра української філології

Протокол від _____ 2021 року № ____

Зав. кафедри _____ М. М. Торчинський
Підпис Ініціали, прізвище

ПРОЄКТНА ГРУПА

Гарант (Керівник проєктної групи)

_____ І. В. Приймак, канд. філол. н., доцент.
Підпис Ініціали, прізвище Науковий ступінь, вчене звання

Члени проєктної групи:

_____ В. А. Папушина, канд. філол. н., доцент.
Підпис Ініціали, прізвище Науковий ступінь, вчене звання

_____ Г. О. Лисак, к. пед. н., доцент.
Підпис Ініціали, прізвище Науковий ступінь, вчене звання

ПОГОДЖЕНО:

Вчена рада гуманітарно-педагогічного факультету

Протокол від _____ 2021 р. № ____

Голова вченої ради _____ Л. Л. Станіславова
Підпис Ініціали, прізвище

Навчально-методичний відділ

Завідувач _____ Л. С. Любохинець
Підпис Ініціали, прізвище

Навчальний відділ

Завідувач _____ О. Г. Самолук
Підпис Ініціали, прізвище

Відділ забезпечення якості вищої освіти

Завідувач _____ Г. В. Красильникова
Підпис Ініціали, прізвище

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ

Кандидат економічних наук,
директор Хмельницького ліцею № 17 _____ В. В. Пірог
Підпис Ініціали, прізвище

Член фокус-групи спеціальності 014 Середня освіта.
Українська мова і література, студент групи СОУ-18-1 _____ М. А. Якобчук
Підпис Ініціали, прізвище

Випускник спеціальності 014 Середня освіта. Українська
мова і література, магістрант групи ФУМм-20-1 _____ О. С. Морозенко
Підпис Ініціали, прізвище

Профіль освітньої програми зі спеціальності 014. Середня освіта

1. Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу	Хмельницький національний університет Гуманітарно-педагогічний факультет Кафедра української філології
Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Назва освітньої кваліфікації	Бакалавр середньої освіти за предметною спеціальністю: Українська мова і література.
Офіційна назва освітньої програми	Освітньо-професійна програма Середня освіта (Українська мова і література. Англійська мова)
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом бакалавра одиничний, обсяг освітньої програми – 240 кредитів ЄКТС, термін навчання – 4 роки.
Наявність акредитації	Міністерство освіти і науки України, 12.06.2018 р., протокол № 130. Термін дії сертифікату серії УД-IV за № 23007120 від 11.07.2018 р. – десять років (до 01.07.2028 р.)
Цикл/рівень	НПК України – 6 рівень, FQ-EHEA – перший цикл, EQF-LLL – 6 рівень
Передумови	Наявність повної загальної середньої освіти
Мова(и) викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	4 роки
Інтернет адреса постійного розміщення освітньої програми	http://www.khnu.km.ua/root/page.aspx?l=0&r=50
2. Мета освітньої програми	
Освітня програма передбачає формування особистості фахівця, який здатний розв'язувати типові професійні завдання щодо організації і здійснення навчально-виховного процесу з української мови, літератури та зарубіжної літератури і володіє професійно вагомими якостями особистості вчителя	
3. Характеристика освітньої програми	
Предметна галузь (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))	01 Освіта/ Педагогіка 014 Середня освіта 014.01 Середня освіта. Українська мова і література 014.02 Мова і література. Англійська мова.
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна програма ґрунтується на сучасних наукових знаннях про цілі й цінності філологічної і педагогічної освіти, орієнтована на академічну і професійну підготовку на основі теоретичних досліджень і практичних результатів їх впровадження з урахуванням світового досвіду навчальної діяльності, сучасного стану підготовки фахівців з мовної освіти в Україні, акцентує увагу на здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Спеціальна освіта в галузі освіта/педагогіка за спеціальністю середня освіта Акцент на здатності організувати і здійснювати навчально-виховний процес з

	української мови і літератури та англійської мови. Ключові слова: середня освіта, філологія
Особливості програми	Міждисциплінарна та багатопрофільна підготовка фахівців з української та англійської філології, що надає право їх викладання у загальноосвітніх навчальних закладах. Додаткова предметна спеціальність: англійська мова.
4. Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність працевлаштування	до Фахівець здатний виконувати таку професійну роботу (за Державним класифікатором професій ДК 003:2010): 2320 Вчитель загальноосвітнього навчального закладу 2351.2 Методист 2352 Інспектор шкіл 2352 Інспектор-методист 2359.2 Педагог-організатор 2442.2 Філолог 2453.1 Редактор
Подальше навчання	Можливість навчання за програмою другого (магістерського) рівня вищої освіти. Набуття додаткових кваліфікацій в системі післядипломної освіти.
5. Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	За домінуючими методами та способами навчання: пасивні (<i>лекційні, пояснювально-ілюстративні</i>); активні (<i>проблемні, ігрові, інтерактивні, саморозвивальні, практичні заняття, практика</i>). За організаційними формами: <i>колективне, індивідуальне та інтегративне навчання</i> . За орієнтацією педагогічної взаємодії: <i>позиційне та контекстне навчання, технологія співпраці</i> .
Оцінювання	<i>Оцінювання навчальних досягнень студентів здійснюється за 4-бальною («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») і вербальною («зараховано», «незараховано») системами.</i> <i>Види контролю:</i> поточний, тематичний, періодичний, підсумковий, самоконтроль. <i>Форми контролю:</i> залік, диференційований залік, іспит, усне та письмове опитування, тестування, контрольні і самостійні роботи, захист курсових робіт, звіт із практики, наукова і творча робота.
6 Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі й практичні проблеми в галузі середньої освіти, що передбачає застосування теорій та методів освітніх наук і характеризується комплексністю й невизначеністю педагогічних умов організації навчально-виховного процесу в основній (базовій) середній школі.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

	<p>ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, вести здоровий спосіб життя.</p> <p>ЗК3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК4. Здатність працювати в команді.</p> <p>ЗК5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК6. Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>ЗК7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.</p> <p>ЗК9. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).</p> <p>ЗК10. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.</p> <p><i>Загальні компетентності, визначені освітньою програмою</i></p> <p>ЗК 11. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК 12. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.</p> <p>ЗК 13. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p>
Фахові компетентності	<p>ФК 1. Здатність до формування в учнів ключових і предметних компетентностей та здійснення міжпредметних зв'язків.</p> <p>ФК 2. Володіння основами цілепокладання, планування та проектування процесу навчання учнів.</p> <p>ФК 3. Здатність здійснювати об'єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів.</p> <p>ФК 4. Здатність до пошуку ефективних шляхів мотивації дитини до саморозвитку (самовизначення, зацікавлення, усвідомленого ставлення до навчання).</p> <p>ФК 5. Здатність до забезпечення охорони життя й здоров'я учнів (зокрема з особливими потребами) в освітньому процесі та позаурочній діяльності.</p> <p>ФК 6. Здатність здійснювати виховання на уроках і в позакласній роботі, виконувати педагогічний супровід процесів соціалізації учнів та формування їхньої культури.</p> <p>ФК 7. Здатність до критичного аналізу, діагностики й корекції власної педагогічної діяльності, оцінки педагогічного досвіду.</p> <p>ФК 8. Здатність використовувати досягнення сучасної науки в галузі теорії та історії української мови і літератури в практиці навчання української мови і літератури у закладах середньої освіти (рівень базової середньої освіти).</p> <p>ФК 9. Здатність адекватно використовувати мовні ресурси, демонструвати сформовану мовну й мовленнєву компетенції в процесі фахової та міжособистісної комунікації, володіти різними засобами мовної поведінки в різних комунікативних контекстах.</p>

	<p>ФК 10. Здатність використовувати когнітивно-дискурсивні вміння, спрямовані на сприйняття й породження зв'язних монологічних і діалогічних текстів в усній і письмовій формах, володіти методикою розвитку зв'язного мовлення учнів у процесі говоріння й підготовки творчих робіт.</p> <p>ФК 11. Здатність орієнтуватися в українському літературному процесі на тлі світового (від давнини до сучасності), уміння використовувати здобутки українського письменства для формування національної свідомості, світогляду учнів, їхньої моралі, ціннісних орієнтацій у сучасному суспільстві.</p> <p>ФК 12. Здатність застосовувати у власній практичній діяльності сучасні підходи (особистісно орієнтований, діяльнісний, компетентнісний) до викладання української мови та літератури на підставі передового українського й міжнародного досвіду.</p> <p>ФК 13. Здатність доцільно застосовувати сучасні методи й освітні технології навчання, створювати навчально-методичне забезпечення (обладнання) для проведення занять з української мови та літератури.</p> <p>ФК 14. Здатність взаємодіяти зі спільнотами (на місцевому, регіональному, національному, європейському й глобальному рівнях) для розвитку професійних знань і фахових компетентностей, використання практичного досвіду й мовно-літературного контексту для реалізації цілей освітнього процесу в закладах середньої освіти.</p> <p>Фахові компетентності, визначені освітньою програмою</p> <p>ФК 15. Здатність інтерпретувати й зіставляти мовні та літературні явища, використовувати різні методи й методики аналізу тексту.</p> <p>ФК 16. Здатність орієнтуватися у світовому літературному процесі (від давнини до сучасності), уміння використовувати здобутки світового письменства для формування свідомості, культурного кругогляду учнів, їхньої моралі, ціннісних орієнтацій у сучасному суспільстві.</p>
7 Програмні результати навчання (ПРН)	
Програмні результати навчання (РН)	<p>ПРН 1. <i>Знає</i> основні історичні етапи розвитку предметної області.</p> <p>ПРН 2. <i>Знає</i> закономірності розвитку особистості, вікові особливості учнів, їхню психологію та специфіку сімейних стосунків.</p> <p>ПРН 3. <i>Знає</i> та <i>розуміє</i> принципи, форми, сучасні методи, методичні прийоми навчання предмета в закладах загальної середньої освіти (рівень базової середньої освіти).</p> <p>ПРН 4. <i>Знає</i> та <i>розуміє</i> особливості навчання різнорідних груп учнів, <i>застосовує</i> диференціацію навчання, <i>організовує</i> освітній процес з</p>

урахуванням особливих потреб учнів.

ПРН 5. *Уміє оперувати* базовими категоріями та поняттями спеціальності.

ПРН 6. *Уміє використовувати* інструменти демократичної правової держави у професійній та громадській діяльності.

ПРН 7. *Уміє застосовувати* міжнародні та національні стандарти і практики в професійній діяльності.

ПРН 8. *Добирає і застосовує* сучасні освітні технології та методики для формування предметних компетентностей учнів і здійснює самоаналіз ефективності уроків.

ПРН 9. *Володіє формами та методами* виховання учнів на уроках і в позакласній роботі, *уміє* відстежувати динаміку особистісного розвитку дитини.

ПРН 10. *Здатний проектувати* психологічно безпечне й комфортне освітнє середовище, *уміє* виявляти булінг серед учнів та протидіяти йому, організовувати співпрацю учнів та комунікацію з їхніми батьками.

ПРН 11. *Здатний* цінувати різноманіття та мультикультурність, керуватися в педагогічній діяльності етичними нормами, принципами толерантності, діалогу й співробітництва.

ПРН 12. *Усвідомлює* цінність захисту незалежності, територіальної цілісності та демократичного устрою України.

ПРН 13. *Знає* сучасні філологічні й дидактичні засади навчання української мови та літератури, мовні норми, соціокультурну ситуацію розвитку української мови, особливості використання мовних одиниць у певному контексті, мовний дискурс художньої літератури й сучасності, провідні тенденції розвитку літературного процесу в Україні.

ПРН 14. *Пояснює* особливості розвитку української мови та літератури, специфіку перебігу літературного процесу в Україні в культурному контексті, зміст естетичних теорій, методів, напрямів, течій, стилів, жанрів; твори української класики й сучасності у взаємозв'язках зі світовою літературою й культурою; *порівнює* мовні й літературні факти, явища, визначає їхні подібності й відмінності.

ПРН 15. *Володіє* комунікативною компетентністю з української мови (лінгвістичний, соціокультурний, прагматичний компоненти відповідно до загальноєвропейських рекомендацій із мовної освіти), *здатний* удосконалювати й підвищувати власний компетентнісний рівень у вітчизняному та міжнародному контексті.

ПРН 16. *Застосовує* різні види аналізу художнього твору, визначає його жанрово-стильову своєрідність, місце в літературному процесі, традиції й новаторство, зв'язок твору із фольклором, міфологією, релігією, філософією, значення для національної та світової культури.

	<p>ПРН 17. Уміє працювати з теоретичними та науково-методичними джерелами (зокрема цифровими), знаходити, обробляти, систематизувати й застосовувати в освітній діяльності сучасну наукову інформацію, бібліографію, комп'ютерні технології.</p> <p>ПРН 18. Має творчо-критичне мислення, творчо використовує різні теорії й досвід (український, закордонний) у процесі вирішення соціальних і професійних завдань.</p> <p>ПРН 19. Володіє основами професійної культури, має здатність створювати й редагувати тексти фахового змісту.</p> <p>ПРН 20. Володіє методами й методиками діагностування навчальних досягнень учнів з української мови та літератури; уміє здійснювати педагогічний супровід самовизначення учнів.</p> <p>ПРН 21. Використовує гуманістичний потенціал української мови та літератури для формування духовного світу юного покоління громадян України.</p> <p>ПРН 22. Знає, розуміє і демонструє здатність реалізовувати теоретичні й методичні засади навчання українській мові і літературі для виконання освітньої програми в базовій середній школі.</p> <p style="text-align: center;">Програмні результати навчання, визначені освітньою програмою</p> <p>ПРН 23. Застосовує сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості наукового дослідження в конкретній філологічній галузі.</p> <p>ПРН 24. Планує, організовує, здійснює і презентує прикладне дослідження в конкретній філологічній галузі.</p> <p>ПРН 25. Бере участь у спеціальних філологічних семінарах, конференціях, наукових гуртках.</p> <p>ПРН 26. Дотримується правил академічної доброчесності.</p>
8. Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	Кадровий склад групи забезпечення освітньо-професійної програми бакалавра української філології формувався з урахуванням структури навчального процесу та вимог до підготовки фахівців. На кафедрі працює 10 штатних осіб, з них 2 доктори наук (20 %), 6 кандидатів наук (60 %) і 2 викладачі без вченого ступеня (20 %), які готуються найближчим часом захищати кандидатські дисертації. Відповідність кадровим вимогам ліцензійних умов викладачів кафедри коливається від 4 до 10 пунктів з 18 запропонованих (100 %).
Матеріально-технічне забезпечення	Матеріально-технічна база кафедри української філології включає: приміщення кафедри, кабінет завідувача кафедри та навчальні аудиторії, зокрема кабінет української мови (ауд. 4-411), кабінет історії української літератури (ауд. 4-432), кабінет методики навчання філологічних дисциплін (ауд. 4-405). Кабінети обладнані мультимедійними апаратами.
Інформаційне та навчально-методичне	Інформаційні ресурси: 1. Модульне середовище для навчання. Доступ до ресурсу:

забезпечення	<p>https://msn.khnu.km.ua.</p> <p>2. Модульний курс для дистанційної форми навчання. Доступ до ресурсу: http://dn.khnu.km.ua/dn/k_list.aspx?bk=T.</p> <p>3. Електронна бібліотека університету . Доступ до ресурсу: http://lib.khnu.km.ua/asp/php_f/page_lib.php.</p> <p>4. Репозитарій ХНУ. Доступ до ресурсу: http://elar.khnu.km.ua/jspui/?locale=uk.</p> <p>Навчально-методичне забезпечення спеціальності «Філологія» складається з таких елементів: освітньо-професійна програма; навчальний план; робочий навчальний план; робочі програми навчальних дисциплін; описи навчальних дисциплін (силабуси); програма практики; програма державного іспиту; засоби діагностики вищої освіти; тематики курсових робіт з дисциплін і дипломних робіт та методичні вказівки до їх виконання; методична документація для організації самостійної роботи студентів з дисциплін навчального плану.</p>
9. Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Здобувачі вищої освіти можуть продовжити навчання в інших закладах вищої освіти України. Угоди про співпрацю укладені з колективами Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини, Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського, Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка та Національного університету «Острозька академія».
Міжнародна кредитна мобільність	Немає.
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Немає.

II. Перелік компонентів освітньої програми та їхня логічна послідовність

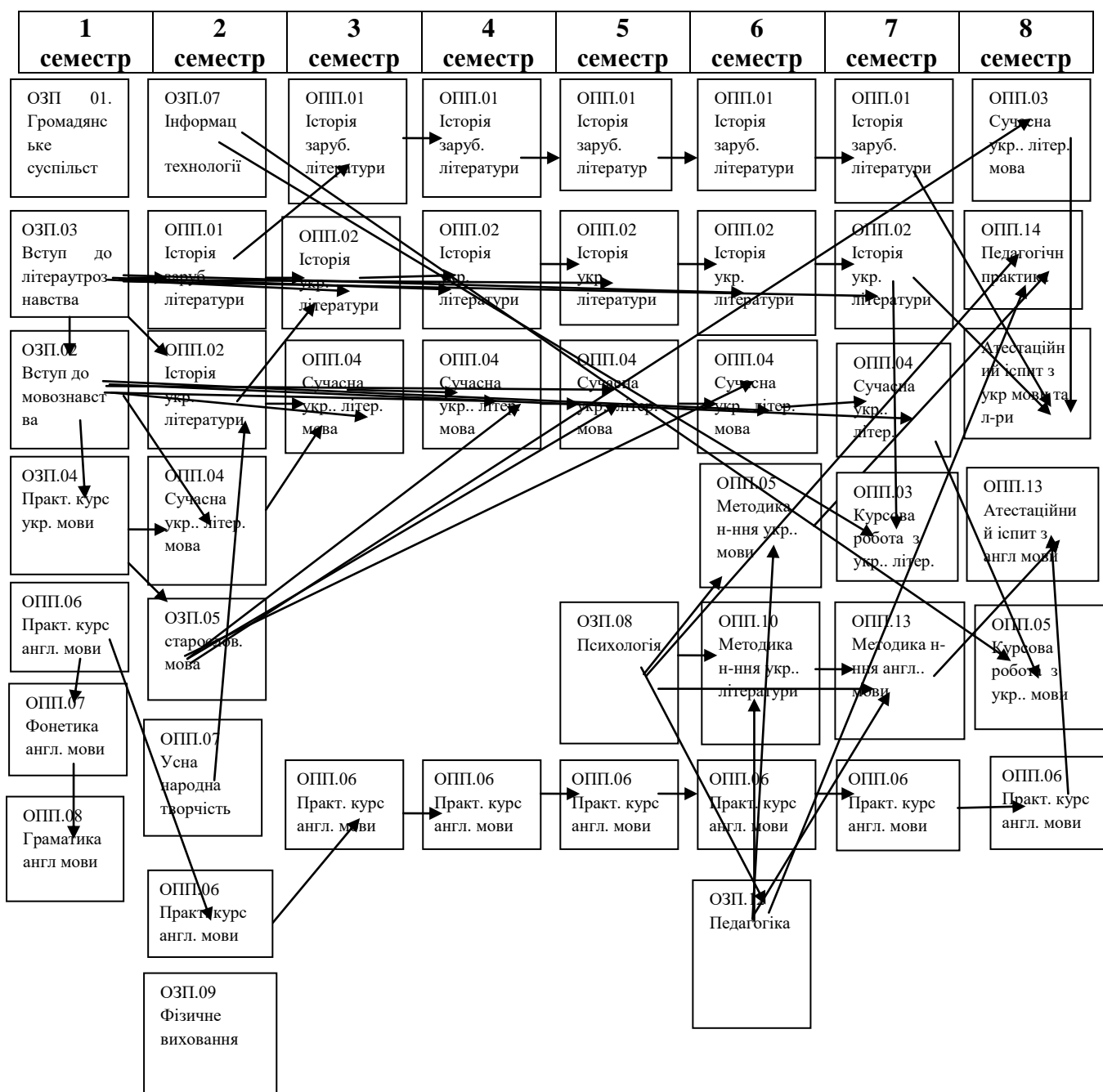
2.1. Перелік компонентів освітньої програми

Шифр КОП	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові роботи, практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів ЄКТС	Форма підсумкового контролю	Семестр
ОБОВ'ЯЗКОВІ КОМПОНЕНТИ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ				
Загальна підготовка (ОЗП)				
ОЗП.01	Громадянське суспільство	4	Залік	1
ОЗП.02	Вступ до мовознавства	4	Іспит	1
ОЗП.03	Вступ до літературознавства	4	Іспит	1
ОЗП.04	Практичний курс української мови	5	Іспит	1
ОЗП.05	Старослов'янська мова	5	Іспит	2
ОЗП.06	Усна народна творчість і фольклорна практика	4	Іспит	2
ОЗП.07	Інформаційні технології (за професійним спрямуванням)	4	Залік	2
ОЗП.08	Психологія	5	Іспит	5
ОЗП.09	Педагогіка	5	Іспит	6
ОЗП.10	Фізичне виховання	4	Залік	2
Професійна підготовка (ОПП)				
ОПП.01	Історія зарубіжної літератури	22	Іспит(3,4,5,7) залік (2,6)	2,3,4,5,6,7
ОПП.02	Історія української літератури	23	Іспит(2,3,4,5,7) Залік (6)	2,3,4,5,6,7
ОПП.03	Курсова робота з історії української літератури	1	КР	7
ОПП.04	Сучасна українська літературна мова	27	Іспит(2,3,4,5,8) Залік (1.2. 4, 5,7)	1, 2,3,4,5,6,7, 8
ОПП.05	Курсова робота із СУЛМ	1	КР	8
ОПП.06	Практичний курс англійської мови	34	Іспит (3,6,8) Залік(1. 2,4,5,7)	1,2,3,4,5,6, 7.
ОПП.07	Фонетика англійської мови	4	Залік	1
ОПП.08	Граматика англійської мови	4	Іспит	1
ОПП.09	Методика навчання української мови	5	Іспит	6

ОПП.10	Методика навчання літератури	5	Іспит	6
ОПП.11	Методика навчання англійської мови	5	Іспит	7
ОПП.12	Педагогічна практика	5	Залік	8д
ОПП.13	Атестаційний іспит з української мови і л-ри та методики викладання		Іспит	8
ОПП.14	Атестаційний іспит з англійської мови і методики викладання		Іспит	8
Загальний обсяг обов'язкових компонентів		180		
ВИБІРКОВІ КОМПОНЕНТИ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ				
Професійна підготовка (ВПП)				
ВПП.01	Вибіркові дисципліни третього семестру	8	Залік	3,3,3
ВПП.04	Вибіркові дисципліни четвертого семестру	12	Залік	4,4
ВПП.06	Вибіркові дисципліни п'ятого семестру	12	Залік	5,5,5
ВПП.09	Вибіркові дисципліни шостого семестру	4	Залік	6,6
ВПП.11	Вибіркові дисципліни сьомого семестру	8	Залік	7
ВПП.12	Вибіркові дисципліни восьмого семестру	16	Залік	8,8,8,8
Загальний обсяг вибіркового компонентів		60		
Загальний обсяг освітньої програми		240		

*Курсова робота на вибір

2.2. Структурно-логічна схема освітньої програми

III. Форми атестації здобувачів вищої освіти

Форми атестації здобувачів вищої освіти	Атестація випускників освітньо-професійної програми спеціальності Середня освіта здійснюється у формі кваліфікаційного екзамену та завершується видачею диплома встановленого зразка про присудження особі ступеня бакалавра із присвоєнням кваліфікації вчитель української мови та літератури.
--	--

IV. Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

Система внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в Хмельницькому національному університеті відповідає вимогам Європейських стандартів та рекомендацій щодо забезпечення якості вищої освіти (ESG), статті 16 Закону України «Про вищу освіту» (2014) та статті 41 Закону України «Про освіту» (2017). Система функціонує на п'яти організаційних рівнях відповідно до розроблених нормативних документів, що розміщені на сайті Університету: <http://www.khnu.km.ua/root/page.aspx?r=700&p=100>.

Система внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти містить:

- 1) стратегію (політику) та процедури забезпечення якості освіти;
- 2) систему та механізми забезпечення академічної доброчесності;
- 3) здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм;
- 4) забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації;
- 5) оприлюднені критерії, правила і процедури оцінювання здобувачів освіти;
- 6) оприлюднені критерії, правила і процедури оцінювання педагогічної (науково-педагогічної) діяльності педагогічних та науково-педагогічних працівників;
- 7) оприлюднені критерії, правила і процедури оцінювання управлінської діяльності керівних працівників закладу освіти;
- 8) забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, зокрема для самостійної роботи здобувачів освіти;
- 9) забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників;
- 10) забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління закладом освіти;
- 11) створення в закладі освіти інклюзивного освітнього середовища, універсального дизайну та розумного пристосування;
- 12) інші процедури та заходи, що визначаються спеціальними законами або документами.

V. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми

	ОЗ П. 01	ОЗ П. 02	ОЗ П. 03	ОЗ П. 04	ОЗ П. 05	ОЗ П. 06	ОЗ П. 07	ОЗ П. 08	ОЗ П. 09	ОЗ П. 10	ОП П. 01	ОП П. 02	ОП П. 03	ОП П. 04	ОП П. 05	ОП П. 06	ОП П. 07	ОП П. 08	ОП П. 09	ОП П. 10	ОП П. 11	ОП П. 11	ОП П. 13	ОП П. 4	
ЗК 01	+				+																				
ЗК 02	+				+					+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+		
ЗК 03	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		
ЗК 04	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		
ЗК 05	+	+	+	+	+		+	+			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		
ЗК 06						+						+													
ЗК 07		+	+	+	+	+		+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		
ЗК 08	+	+	+	+	+	+	+	+				+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		
ЗК 09	+	+	+	+	+	+	+	+	+			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		
ЗК 10					+	+	+	+					+	+	+	+			+		+	+	+		
ФК 01		+	+	+	+	+		+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		
ФК 02	+	+	+	+	+	+	+	+	+			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		
ФК 03	+	+	+	+	+	+	+	+	+			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		
ФК 04									+					+		+									
ФК 05										+				+		+							+	+	+
ФК 06									+														+	+	+
ФК 07									+														+	+	+
ФК 08											+												+	+	+
ФК 09											+												+	+	+
ФК 10											+													+	
ФК 11		+	+	+	+			+			+	+	+	+	+	+			+		+	+	+		
ФК 12		+	+	+	+	+		+			+	+	+	+	+	+	+	+							
ФК 13				+	+			+							+	+								+	
ФК 14			+																				+		
ФК 15																									
ФК 16																									

VI. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (РН) відповідними компонентами освітньої програми

	ОЗП . 01	ОЗ П. 02	ОЗ П. 03	ОЗ П. 04	ОЗ П. 05	ОЗ П. 06	ОЗ П. 07	ОЗ П. 08	ОЗ П. 09	ОЗ П. 10	ОП П. 01	ОП П. 02	ОП П. 03	ОП П. 04	ОП П. 05	ОП П. 06	ОП П. 07	ОП П. 08	ОП П. 09	ОП П. 10	ОП П. 11	ОП П. 12	ОП П. 13	ОП П1 4
ПРН 01			+	+			+	+			+		+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	
ПРН 02		+	+	+			+	+					+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	
ПРН 03	+	+					+						+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
ПРН 04		+		+	+	+	+	+			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
ПРН 05		+			+	+	+								+	+	+		+	+	+	+	+	
ПРН 06																								
ПРН 07							+	+	+		+	+	+	+			+	+	+	+	+	+	+	
ПРН 08	+	+	+	+			+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
ПРН 09	+	+			+	+	+	+	+						+	+	+		+	+	+	+	+	
ПРН 10		+	+		+	+	+	+	+						+	+	+		+	+	+	+	+	
ПРН 11					+	+	+	+	+						+	+	+	+	+	+	+	+	+	
ПРН 12							+		+						+	+	+	+	+	+	+	+	+	
ПРН 13					+	+	+	+	+		+	+	+	+			+	+	+	+	+	+	+	
ПРН 14	+						+	+	+						+	+		+	+	+	+	+	+	
ПРН 15	+			+							+			+		+	+	+						
ПРН 16								+	+			+	+		+		+	+						
ПРН 17					+	+	+		+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
ПРН 18							+		+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
ПРН 19							+		+				+	+	+			+	+	+	+	+	+	
ПРН 20							+		+		+	+	+	+				+	+	+	+	+	+	
ПРН 21								+			+	+	+	+	+	+	+	+						
ПРН 22	+							+							+	+					+	+		

Використані джерела

1. Закон України “Про освіту” [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.
2. Закон “Про вищу освіту” [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
3. Національна рамка кваліфікацій (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 25 червня 2020 р. № 519). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/519-2020-%D0%BF#Text>
4. Проект Стандарту вищої освіти України зі спеціальності 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями). Київ, 2017. 31 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.megu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/02/014-Sered.osv.bak..pdf>
6. Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти. Наказ МОНУ від 01.06.2016 № 600 (у редакції наказу МОНУ від 30.04.2020 № 584).
7. Лист МОНУ від 05.06.2018 № 1/9-377 «Щодо надання роз’яснень стосовно освітніх програм».
8. Ліцензійні умови провадження освітньої діяльності. Постанова КМУ від 30 грудня 2015 № 1187 (в редакції постанови КМУ від 10 травня 2018 р. № 347).
9. Лист МОНУ від 28.04.2017 № 1/9-239 «Зразок освітньо-професійної програми для першого та другого рівнів вищої освіти».

ГРОМАДЯНСЬКЕ СУСПІЛЬСТВО

Тип дисципліни	Обов'язкова
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Мова викладання	Українська
Семестр	Перший
Кількість встановлених кредитів ЄКТС	4
Форми навчання, для яких читається дисципліна	Денна/заочна

Результати навчання. Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства; реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; характеризувати ефективність партнерських відносин органів державної влади, місцевого самоврядування і громадських організацій; визначати базові цінності інститутів громадянського суспільства та роль організацій громадянського суспільства в соціально-економічному розвитку країни; оцінювати результативність та ефективність сталого розвитку громадянського суспільства в умовах соціально-економічних змін.

Зміст навчальної дисципліни Еволюція громадянського суспільства та етапи його формування. Теорії громадянського суспільства. Моделі громадянського суспільства. Громадянське суспільство та правова держава. Громадянське суспільство і демократія. Теорії суспільного вибору. Демократія, економічна свобода та економічний порядок. Соціалізація громадянського суспільства. Інтелектуальна активність громадянського суспільства. Соціальна відповідальність суб'єктів громадянського суспільства як чинник сталого розвитку. Проблеми функціонування громадянського суспільства у світлі глобальних проблем сучасності.

Пререквізити – вихідна

Кореквізити – культурологія і культура мовлення, історія української літератури, історія зарубіжної літератури.

Запланована навчальна діяльність: лекції – 17 год., практичні заняття – 34 год., самостійна робота – 69 год.; разом – 120 год.

Форми (методи) навчання: лекції (з використанням методів ілюстрування, пояснення, бесіди); практичні заняття (з використанням практикумів, ситуаційних вправ, дискусій), самостійна робота (індивідуальне завдання).

Форми оцінювання результатів навчання: усне опитування, презентація результатів виконання індивідуального завдання, письмове опитування (тестування).

Вид семестрового контролю: залік.

Навчальні ресурси:

1. Громадянська освіта : посібник / О.В. Літвінов, Н.М. Літвінова, за заг. ред. О.В. Літвінова. Дніпро : ТАМАРИСК, 2017. 100 с.
2. Рибалка В.В. Соціально-педагогічне і психологічне забезпечення розвитку дієвого громадянського суспільства і особистості громадянина: посібник. Київ : ТАЛКОМ, 2018. 226 с.
3. Абетка політична. Громадянське суспільство і політика : навчальний посібник / За наук. ред. док. наук держ. упр. О. В. Радченка, вид. 11-е, доп. і перероб. Київ, 2016. 48с.
4. Розвиток громадянського суспільства України в умовах внутрішніх і зовнішніх викликів / В. М. Яблонський, О.М. Балакірева, Т.В. Бельська [та ін.]; за ред. О.А. Корнієвського. Київ : НІСД, 2016. 72 с
5. Модульне середовище для навчання MOODLE. Доступ до ресурсу: <https://msn.khnu.km.ua>.
6. Модуль для дистанційного навчання. Доступ до ресурсу: http://dn.khnu.km.ua/dn/k_list.aspx?bk=T.
7. Репозитарій ХНУ. Доступ до ресурсу: <http://elar.khnu.km.ua/jspui/?locale=uk>.

Викладач: кандидат економічних наук, доцент Любохинець Л.С., кандидат економічних наук, доцент Мейш А.В.

ВСТУП ДО МОВОЗНАВСТВА

Тип дисципліни	Обов'язкова
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Мова викладання	Українська
Семестр	Перший
Кількість встановлених кредитів ЄКТС	4
Форми навчання, для яких читається дисципліна	Денна/заочна

Результати навчання. Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: доцільно використовувати лінгвістичну термінологію у процесі наукової роботи, формулювати власну думку щодо питань розвитку мови, аналізувати та узагальнювати мовні явища, записувати тексти фонетичною транскрипцією, робити фонетичний аналіз слова, розрізняти слово і поняття, денотативне і конотативні значення слова, визначати граматичне значення слова, способи та засоби його вираження, аналізувати мовні одиниці, розрізняти функціональні стилі мови, застосовувати норми сучасної української літературної мови у практиці мовленнєвої діяльності.

Зміст навчальної дисципліни Загальні питання мовознавства. Методи лінгвістичних досліджень. Мовознавство в системі наук. Системний характер будови мови: фонетична, лексична, граматичні, фонетичні система мови. Проміжні рівні мови: словотвірна, морфонологічна, фразеологічна підсистеми. Природа, сутність, функції та будова мови. Походження і розвиток мови. Мови світу та їх класифікації.

Пререквізити – вихідна.

Кореквізити – сучасна українська літературна мова, старослов'янська мова, історична граматики української мови, історія української мови, українська діалектологія і діалектологічна практика, стилістика української мови, методика навчання української мови, педагогічна практика, атестаційний іспит з української мови і літератури та методики їх навчання.

Запланована навчальна діяльність: лекції – 34 год., практичні заняття – 17 год., самостійна робота – 69 год.; разом – 120 год.

Форми (методи) навчання: лекції (з використанням методів проблемного навчання і візуалізації); практичні заняття (з використанням тренінгів, практикумів), самостійна робота (індивідуальні завдання).

Форми оцінювання результатів навчання: усне та письмове опитування, тестування, робота з вправами, контрольна робота.

Вид семестрового контролю: іспит.

Навчальні ресурси:

1. Бевзенко С. П. Вступ до мовознавства : Короткий нарис : навч. посіб. Київ : Вища школа, 2006. 143 с.
2. Карпенко Ю. О. Вступ до мовознавства. Київ – Одеса, 1991 280 с.
3. Кочерган М. П. Вступ до мовознавства : підручник. Київ : Академія, 2000. 368 с.
4. Модульне середовище для навчання MOODLE. Доступ до ресурсу: <https://msn.khnu.km.ua>.
5. Модуль для дистанційного навчання. Доступ до ресурсу: http://dn.khnu.km.ua/dn/k_list.aspx?bk=T.
6. Електронна бібліотека університету. Доступ до ресурсу: http://lib.khnu.km.ua/asp/php_f/plage_lib.php.
7. Репозитарій ХНУ. Доступ до ресурсу: <http://elar.khnu.km.ua/jspui/?locale=uk>.

Викладач: кандидат філологічних наук, доцент Торчинська Н. М.

ВСТУП ДО ЛІТЕРАТУЗНАВСТВА

Тип дисципліни	Обов'язкова
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Мова викладання	Українська
Семестр	Перший
Кількість встановлених кредитів ЄКТС	4
Форми навчання, для яких читається дисципліна	Денна/заочна

Результати навчання. Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: *вміло використовувати* основні поняття і терміни літературознавства; *демонструвати* знання основних положень і концепцій у сфері історії літератури, філологічного аналізу та інтерпретації тексту; *володіти* базовими навиками збору та аналізу літературних фактів із використанням традиційних методів і сучасних інформаційних технологій; *розуміти* закономірності літературного процесу, *виявляти* художнє значення літературного твору у зв'язку із суспільною ситуацією та культурою епохи; *визначати* художню своєрідність творів і творчості письменника в цілому.

Зміст навчальної дисципліни: специфіка художньої літератури як словесного виду мистецтва та її місце в культурній парадигмі сучасної людини; походження, сутність літературної творчості як особливої форми діяльності людей; функції літературно-художнього твору; особливості змісту і форми літературного твору (з урахуванням комунікативної системи «автор-текст-читач»); закономірності історичного розвитку родів, видів і жанрів літератури, а також розвитку літературного процесу у світових вимірах; історія розвитку літературознавчої думки.

Пререквізити – вихідна.

Кореквізити – усна народна творчість, історія української літератури, історія зарубіжної літератури, методика навчання літератури, педагогічна практика, атестаційний іспит з української мови і літератури та методики їх навчання.

Запланована навчальна діяльність: лекції – 34 год., практичні заняття – 17 год., самостійна робота – 69 год.; разом – 120 год.

Форми (методи) навчання: лекції (у т. ч. з використанням методів проблемного навчання; засобів комп'ютерної лінгводидактики); практичні заняття, самостійна робота; виконання індивідуальних завдань.

Форми оцінювання результатів навчання: тестовий контроль; самостійні роботи; усне опитування; захист індивідуальних проєктів; підсумкова контрольна робота.

Вид семестрового контролю: іспит.

Навчальні ресурси:

1. Білоус П.В. Вступ до літературознавства. Теорія літератури. Психологія літературної творчості: Лекції. Житомир : Рута, 2009, С. 6-19.
2. Галич О, Назарець В., Васильєв Є. Теорія літератури: Підручник. Київ: Либідь, 2001, С. 3-82.
3. Модульне середовище для навчання MOODLE. Доступ до ресурсу: <https://msn.khnu.km.ua>.
4. Електронна бібліотека університету. Доступ до ресурсу: http://lib.khnu.km.ua/asp/php_f/page_lib.php.
5. Репозитарій ХНУ. Доступ до ресурсу: <http://elar.khnu.km.ua/jspui/?locale=uk>.

Викладач: кандидат філологічних наук, доцент Л. Л. Станіславова

ПРАКТИЧНИЙ КУРС УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Тип дисципліни	Обов'язкова
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Мова викладання	Українська
Семестр	Перший
Кількість встановлених кредитів ЄКТС	4
Форми навчання, для яких читається дисципліна	Денна/заочна

Результати навчання. Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: вміло користуватися понятійним апаратом; застосовувати набуті теоретичні відомості в практичному аспекті, уміти аналізувати орфограми і пунктограми відповідно до чинного Правопису української мови, орієнтуватися у винятках з правил і знаходити їх, з'ясувати труднощі в орфографічному і пунктуаційному аспектах, знаходити орфографічні та пунктуаційні помилки, виправляти і пояснювати їх.

Зміст навчальної дисципліни Орфографія української мови. Принципи правопису. Правила написання слів за чинним Правописом. Орфограми в українських та іншомовних словах. Винятки з орфографічних правил. Історія пунктуації. Типи розділових знаків. Пунктограми в простому реченні. Пунктуація в складноурядних, складнопідрядних, безсполучникових реченнях. Розділові знаки при прямій мові.

Пререквізити – вихідна.

Кореквізити – сучасна українська літературна мова, старослов'янська мова, історична граматики української мови, історія української мови, українська діалектологія і діалектологічна практика, стилістика української мови, методика навчання української мови, педагогічна практика, атестаційний іспит з української мови і літератури та методики їх навчання.

Запланована навчальна діяльність: лабораторні заняття – 68 год., самостійна робота – 82 год., разом – 150 год.

Форми (методи) навчання: лабораторні заняття з використанням методів проблемного навчання, комп'ютерних технологій, методів вивчення і закріплення матеріалу, аналізу вивченого, синтезу напрацьованих матеріалів, міжпредметних зв'язків, самостійна робота.

Форми оцінювання результатів навчання: усні відповіді на практичних заняттях, презентації з обраної тематики курсу, виконання вправ, написання диктантів (словникових, коментованих, контрольних тощо), письмове опитування, тестовий контроль.

Вид семестрового контролю: іспит.

Навчальні ресурси:

1. Сучасна українська літературна мова: Підручник / Плющ М.Я., Леута О.І., Гальона Н.П. Київ : Вища школа, 2003. 387с.
2. Плющ М. Я. Сучасна українська літературна мова: Зб. вправ: Навч. посібн. Київ : Вища школа, 2003. 287 с.
3. Фурдуй М.І. Українська мова. Практикум з правопису: Навч. посібн. Київ: Либідь, 2003. 272с.
4. Юшук І.П. Практикум з правопису української мови. Київ : Освіта, 1997. – 254с.
5. Модульне середовище для навчання MOODLE. Доступ до ресурсу: <https://msn.khnu.km.ua/course/view.php?id=644>
6. Модуль для дистанційного навчання. Доступ до ресурсу: http://dn.khnu.km.ua/dn/k_default.aspx?M=k0894&T=r1&st=0&L=1
7. Електронний посібник. Доступ до ресурсу: http://lib.khnu.km.ua/EL_LIBRARY/vidavn/metod/mtd2016_1e/41%D0%B516/index.pdf
8. Репозитарій ХНУ. Доступ до ресурсу: <http://elar.khnu.km.ua/jspui/?locale=uk>.

Викладач: старший викладач Л. В. Терещенко

ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА ТА ОСНОВИ ЗДОРОВ'Я

Тип дисципліни	Обов'язкова
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Мова викладання	Українська
Семестр	Перший – четвертий
Кількість встановлених кредитів ЄКТС	-
Форми навчання, для яких читається дисципліна	Денна

Результати навчання. Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: знати розуміння соціальної ролі фізичного виховання в розвитку особистості; фізіо-біологічні та практичні основи фізичного виховання і здорового способу життя; основні засади та біолого-соціальні принципи здорового способу життя; систему практичних вмінь і навичок, які забезпечують збереження та зміцнення здоров'я, психологічної стійкості та якостей особистості; загальну професійно-прикладну фізичну підготовку та готовність студентів до майбутньої професії; вміння пропагувати здоровий спосіб в суспільстві та у своєму майбутньому трудовому колективі; застосовувати фізіо-біологічні та практичні основи фізичного виховання на практиці; розрізняти структуру та основні засади фізичного виховання та здорового способу життя; практично застосовувати набуті знання з фізичного виховання.

Зміст навчальної дисципліни. Рухливі ігри (Народні ігри та забави; рухливі ігри; дитячі ігри). Легка атлетика (Теоретична підготовка; спринтерський біг; стрибки; біг на середні дистанції; метання). Крос (поєднання ходьби з бігом; про бігання дистанцій на пересічній місцевості). Футбол (теоретична підготовка; передачі на різну відстань; удари по воротах; двохстороння гра). Волейбол (теоретична підготовка; передачі різними способами; нападаючий удар; двохстороння гра). Баскетбол (теоретична підготовка; ведення м'яча; передачі різними способами; кидки в кошик; двохстороння гра). Плавання (теоретична підготовка; вправи початкового плавання; техніка плавання різними способами; старт). Лижний спорт (теоретична підготовка; вивчення підйомів та спусків на лижах; способи пересування лижного спорту). Гімнастика (теоретична підготовка; силова підготовка; гнучкість; техніка виконання вправ на килимі).

Пререквізити – вихідна.

Кореквізити.

Запланована навчальна діяльність: практичні заняття – 140 год.

Форми (методи) навчання: практичні методи (навчання рухомих дій, вдосконалення та закріплення рухомих дій, вдосконалення фізичних якостей), методичні прийоми вправління, метод використання слова, метод демонстрації.

Форми оцінювання результатів навчання: усне опитування, норматив.

Вид семестрового контролю: 2 та 4 – залік.

Навчальні ресурси:

1. Канішевський С.М. Науково-методичні та організаційні основи фізичного самоудосконалення студентства. Київ : ІЗМН, 2007. 270 с.
2. Киселевська С.М. Студентський оздоровчий фітнес: навчальний посібник. Київ : Прінт-Експрес, 2010. 304 с.
3. Присяжнюк С.І. Фізичне виховання. Теоретичний розділ: навчальний посібник: / С.І. Присяжнюк, В.П. Краснов, М.О. Третяков та ін. Київ : Центр учбової літератури, 2007. 192 с.
4. Романчук В.М. Розвиток витривалості у процесі самостійних студентів: метод. рекомендації / В.М. Романчук, Г.П. Грибан, О.М. Боярчук. Житомир : ЖВІ НАУ, 2010. 36 с.
5. Хорошуха М.Ф. Основи здоров'я: навчальний посібник / М.Ф. Хорошуха, О.О. Приймаков, В.Г. Ткачук. Київ : Видавництво НПУ імені М.П. Драгоманова, 2009. 372 с.
6. Модульне середовище для навчання MOODLE. Доступ до ресурсу: <https://msn.khnu.km.ua>.
7. Електронна бібліотека університету. Доступ до ресурсу: http://lib.khnu.km.ua/asp/php_f/p1age_lib.php.
8. Репозитарій ХНУ. Доступ до ресурсу: <http://elar.khnu.km.ua/jspui/?locale=uk>.

Викладач: кафедра теорії і методики фізичного виховання і спорту

УСНА НАРОДНА ТВОРЧІСТЬ І ФОЛЬКЛОРНА ПРАКТИКА

Тип дисципліни	Обов'язкова
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Мова викладання	Українська
Семестр	Другий
Кількість встановлених кредитів ЄКТС	4
Форми навчання, для яких читається дисципліна	Денна/заочна

Результати навчання. Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: вміло користуватися понятійним апаратом; застосовувати набуті теоретичні відомості в практичному аспекті, уміти розрізняти цикли і жанри обрядової і необрядової народної творчості, аналізувати твори усної народної творчості з погляду їх жанрового, тематичного, видового різноманіття, аналізувати специфіку народної творчості; пояснювати символіку та міфологічні образи у творах фольклору; з'ясувати жанрову і тематичну специфіку творів на основі власних спостережень.

Зміст навчальної дисципліни. Наука фольклористика як основа літературознавчих досліджень. Магія і міфологія як першооснова виникнення творів народної словесності. Жанри усної народної творчості, їх зародження, взаємозв'язок та розвиток. Зв'язок усної народної творчості з художньою літературою. Вплив фольклору на формування національної свідомості й самоідентичності народу. Побутування жанрів усної народної творчості в сучасному світі.

Пререквізити – вступ до літературознавства, сучасний літературний процес.

Кореквізити – історія української літератури, історія зарубіжної літератури, методика навчання літератури, курсова робота з літератури, атестаційний іспит з української мови і літератури та методики їх навчання.

Запланована навчальна діяльність: лекції – 36 год., практичні заняття – 18 год., самостійна робота – 66 год., разом – 120 год.

Форми (методи) навчання: лекції (з використанням методів проблемного навчання, комп'ютерних технологій) практичні заняття (з використанням методів евристичної бесіди, круглого стола, дискусії), самостійна робота.

Форми оцінювання результатів навчання: усні відповіді на практичних заняттях, презентації з обраної тематики курсу, реферативні повідомлення, письмове опитування, тестовий контроль.

Вид семестрового контролю: іспит.

Навчальні ресурси:

1. Лановик М. Б. Українська усна народна творчість / М. Б. Лановик, З. Б. Лановик. Київ: Знання-Прес, 2006. 591 с.
2. Руснак І. Є. Український фольклор : навч. посіб. Київ : ВЦ «Академія», 2010. 304 с.
3. Клименко Т. Є. Фольклор : науково-допоміжний бібліографічний покажчик / Т. Є. Клименко, А. І. Мартинюк. Житомир, 2011. 79 с.
4. Модульне середовище для навчання MOODLE. Доступ до ресурсу: <https://msn.khnu.km.ua/course/view.php?id=601>
5. Модуль для дистанційного навчання. Доступ до ресурсу: http://dn.khnu.km.ua/dn/k_default.aspx?M=k0894&T=r1&st=0&L=1
6. Електронний посібник. Доступ до ресурсу: <http://www.info-library.com.ua/books-book-106.html>
7. Репозитарій ХНУ. Доступ до ресурсу: <http://elar.khnu.km.ua/jspui/?locale=uk>.

Викладач: старший викладач Л. В. Терещенко

ІСТОРІЯ ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Тип дисципліни	Обов'язкова
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Мова викладання	Українська
Семестр	Другий – сьомий
Кількість встановлених кредитів ЄКТС	22
Форми навчання, для яких читається дисципліна	Денна/заочна

Результати навчання. Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: володіти знаннями про періодизацію та основні етапи розвитку античної літератури; характерні риси епохи, відображені в літературному творі, винесеному на монографічне вивчення; ідейне значення, художні та естетичні особливості творів, запропонованих для текстуального опрацювання; головні поняття та терміни, пов'язані з літературою даної доби; взаємовпливи в літературному процесі; уміти: здійснювати історико-літературний аналіз художніх творів; керуватися науковим підходом до вивчення естетичних аспектів зарубіжної літератури; користуватися довідковими джерелами, літературними енциклопедіями, словниками літературознавчих термінів, монографічною літературою, інтернет-ресурсами тощо; встановлювати взаємозв'язки зарубіжної літератури з творами української літератури та різних видів мистецтва, що ґрунтуються на античних сюжетах та дають їм різноманітне потрактування; працювати за сучасними інтерактивними технологіями; виконувати різноманітні естетичні проекти.

Зміст навчальної дисципліни. Давньогрецька література. Давньоримська література. Література середніх віків та Відродження (Героїчний епос. Лицарська література. Миська література. Данте. Ф. Петрарка. Е. Роттердамський. С. Брант. Ф. Рабле. М. Сервантес. В. Шекспір). Історико-літературний процес XVII ст. Іспанська література (Кальдерон де ла Барка). Французька література (Н. Буало, П. Корнель, Ж. Расін, Ж. Б. Мольєр. Доба Просвітництва. Англійська література (Д. Дефо, Дж. Свіфт). Французька література (Вольтер). Італійська література (К. Гольдоні. К. Гоцці). Німецька література (Й. Гердер, Ф. Шиллер, Й. В. Гете). Література романтизму (Г. Гайне, Е. Т. А. Гофман, В. Гюго, Жорж Санд, П. Шеллі, Дж. Байрон). Література Франції: П. Верлен, А. Рембо, С. Малларме, Г. Аполлінер, Е. Золя. Література Бельгії: М. Метерлінк. Література Німеччини: Т. Манн. Література Норвегії: Г. Ібсен, К. Гамсун. Література Англії: О. Вайльд, Б. Шоу, Дж. Джойс. Література Америки: Д. Лондон. Література Росії: О. Блок, В. Маяковський, А. Ахматова, О. Купрін, І. Бунін. Література Австрії (П. Целан, Ф. Кафка), Німеччини (Б. Брехт, Е. М. Ремарк), США (Е. Хемінгуей), Росії (М. Булгаков, О. Твардовський, Б. Пастернак, О. Солженіцин); Франції (А. Камю), Латиноамериканських країн (Г. Г. Маркес). Література постмодернізму (У. Еко, К. Рансмайр, П. Зюскінд), «театр абсурду» (Е. Йонеско, М. Фріш, Ф. Дюрренматт).

Пререквізити – вступ до літературознавства, культурологія і культура мовлення, сучасний літературний процес, інформаційні технології (за професійним спрямуванням).

Кореквізити – методика навчання літератури, педагогіка, психологія, педагогічна практика, атестаційний іспит з української мови і літератури та методики їх навчання.

Запланована навчальна діяльність: лекції – 192 год., практичні заняття – 122 год., самостійна робота – 346 год., разом – 660 год.

Форми (методи) навчання: 1. Словесні (лекція, розповідь, бесіда). 2. Наочні (презентація). 3. Робота у групах, індивідуальна робота. 4. Практичні (літературознавчий, лінгвокультурний та естетичний аналіз). 5. Спостереження та результати рефлексії. 6. Робота з довідковою літературою.

Форми оцінювання результатів навчання: 1. Усне опитування. 2. Письмова робота. 3. Тестування. 4. Індивідуальне завдання. 5. Контрольна робота. 6. Робота з читацьким щоденником.

Вид семестрового контролю: 2 – залік, 3, 4, 7 – іспит, 5, 6 – диференційований залік

Навчальні ресурси:

1. Папушина В.А. Історія зарубіжної літератури: матеріали та методичні вказівки до практичних занять. Хмельницький : ХНУ, 2015. 167 с.
2. Модульне середовище для навчання MOODLE. Доступ до ресурсу: <https://msn.khnu.km.ua>.
3. Електронна бібліотека університету. Доступ до ресурсу: http://lib.khnu.km.ua/asp/php_f/p1age_lib.php.
4. Репозитарій ХНУ. Доступ до ресурсу: <http://elar.khnu.km.ua/jspui/?locale=uk>.

Викладач: кандидат філологічних наук, доцент Папушина В.А.

СУЧАСНА УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРНА МОВА

Тип дисципліни	Обов'язкова
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Мова викладання	Українська
Семестр	Другий – восьмий
Кількість встановлених кредитів ЄКТС	25
Форми навчання, для яких читається дисципліна	Денна/заочна

Результати навчання. Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: досконало володіти професійною термінологією та основними поняттями з фонетики, фонології, лексики, фразеології, морфеміки, словотвору, морфології, синтаксису та пунктуації української мови; виконувати лексикологічний і фразеологічний аналіз, повний фонетичний, морфемний, словотвірний і морфологічний аналіз слів, синтаксичний аналіз основних синтаксичних одиниць; ставити й обґрунтовувати розділові знаки; орієнтуватися у нормах української літературної мови; використовувати теоретичний матеріал та набуті навички на уроках рідної мови у загальноосвітній школі під час проходження практики та в майбутній професійній діяльності.

Зміст навчальної дисципліни. Предмет фонетики, фонології, лексикології, лексикографії, фразеології, морфеміки, словотвору, морфології, синтаксису та пунктуації. Різновиди алофонів фонем. Фонетична і фонематична транскрипція. Артикуляційно–акустичні умови творення голосних і приголосних, їхня класифікація. Модифікації і чергування фонем. Український складоподіл. Норми української літературної вимови. Словесний і фразовий наголос. Принципи української орфографії, її основні особливості. Розділи лексикології. Слово як основна одиниця лексичної системи і номінативна одиниця мови. Ознаки слова. Лексичне значення слова та його типи. Багатозначність. Омонімія. Пароніми. Синоніми, їх типи. Антоніми. Активна і пасивна лексика. Архаїзми й історизми. Неологізми, їх типи. Фразеологічні одиниці мови та їх класифікація. Будова слова. Класифікація морфем. Способи словотворення. Принципи виділення частин мови. Іменник. Прикметник. Числівник. Займенник. Дієслово і дієслівні форми. Прислівник і слова категорії стану. Прийменник. Сполучник. Частка. Модальні слова. Дієслівні зв'язки. Вигуки і звуконаслідувальні слова. Словосполучення. Просте речення. Головні та другорядні члени речення: способи їх вираження. Просте ускладнене речення: відокремлені, однорідні, вставні та вставлені конструкції, звертання. Типологія складних речень. Складносурядні, складнопідрядні та безсполучникові складні речення. Складне речення з різними типами зв'язку. Особливості чужого мовлення. Принципи пунктуації.

Пререквізити – вступ до мовознавства, практичний курс української мови, культурологія та культура мовлення.

Кореквізити – старослов'янська мова, історія мови, історична граматики української мови, теорія і практика філологічних досліджень, методика навчання української мови, стилістика української мови, педагогічна практика, атестаційний іспит з української мови і літератури та методики їх навчання.

Запланована навчальна діяльність: лекцій – 170 год., практичних занять – 218 год., самостійної роботи – 362 год.; разом – 750 год.

Форми (методи) навчання: лекції (з використанням методів проблемного навчання і візуалізації); практичні заняття (з використанням тренінгів, практикумів), самостійна робота (індивідуальні завдання).

Форми оцінювання результатів навчання: усне та письмове опитування, тестування, робота з вправами, контрольна робота, захист курсової роботи.

Вид семестрового контролю: 2, 3, 4, 5, 8 – іспит, 6, 7 – залік, 8 – курсова робота.

Навчальні ресурси:

- 1.Бевзенко С.П. Сучасна українська мова. Синтаксис : навч. посіб. / С.П. Бевзенко, Л.П. Литвин, Г.В. Семеренко. Кив : Вища школа, 2005. 270 с.
- 2.Вакарюк Л.О., Панцьо С.Є. Українська мова. Морфеміка і словотвір. Тернопіль : Навчальна книга-Богдан, 2010. 200 с.
- 3.Вихованець І. Р., Городенська К. Г., Загнітко А. П., Соколова С. О. Граматика сучасної української літературної мови. Морфологія. Київ : Видавничий дім Дмитра бураго, 2017. 752 с.
- 4.Дудик П. С. Синтаксис української мови : підручник / П.С. Дудик, Л.В. Прокопчук. Київ : ВЦ „Академія”, 2010. 82 с.
- 5.Плющ М. Я. Граматика української мови. Морфеміка. Словотвір. Морфологія: підручник. Київ: Слово, 2010. 328 с.
- 6.Модуль для дистанційного навчання. Доступ до ресурсу: http://dn.khnu.km.ua/dn/k_list.aspx?bk=T.
- 7.Електронна бібліотека університету. Доступ до ресурсу: http://lib.khnu.km.ua/asp/php_f/plage_lib.php.
- 8.Репозитарій ХНУ. Доступ до ресурсу: <http://elar.khnu.km.ua/jspui/?locale=uk>.

Викладачі: доктор філологічних наук, професор Торчинський М. М., кандидат філологічних наук, доцент Торчинська Н. М., кандидат філологічних наук, доцент Гавриш М. М., старший викладач Терещенко Л.В.

ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Тип дисципліни	Обов'язкова
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Мова викладання	Українська
Семестр	Другий – сьомий
Кількість встановлених кредитів ЄКТС	23
Форми навчання, для яких читається дисципліна	Денна/заочна

Результати навчання. Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: вміло *використовувати* понятійний апарат; *здійснювати* історико-літературний та художній аналіз творів; *визначати* відповідність літератури давнього періоду і характерних рис відповідної історичної епохи; вільно *орієнтуватися* у літературно-критичних джерелах; *окреслити* взаємозв'язки літератури з життям; *виявляти* характерні риси епох, відображених в художньому творі; *з'ясувати* місця і значення кожного твору у доробку письменника, в літературному процесі вказаного періоду; *здійснювати* аналіз проблематики та ідейного змісту твору; *сформувати* навички складання характеристики героя твору, написання рецензії (відгуку) на самостійно прочитану книжку.

Зміст навчальної дисципліни. Вивчення найдавнішої публікації пам'ятки V – IX ст. про героїчний епос України-Русі "Велесової книги"; перекладна та оригінальна література Київської Русі; літератури XIV – першої половини XVI ст. (латиномовні поети, козацькі літописи); літератури другої половини XVI ст. – кінця XVIII ст. (розвиток освіти і книгодрукування, полемічна література, початки українського віршування, драматургія, історична проза XVII ст., становлення і розвиток бароко, творчий доробок Григорія Сковороди). Літературний процес XIX ст.: основні тенденції та закономірності розвитку. Творчість І. Котляревського, Т. Г. Шевченка, Г. Квітки-Основ'яненка, І. Нечуя Левицького, І. С. Нечуя-Левицького, Панаса Мирного. Розвиток літератури на західноукраїнських землях. Літературна й громадська діяльність Б. Грінченка. Жіноча проза. Поетична творчість українських письменників 70-90-х рр. XIX ст. Становлення українського професійного театру. драматургія II половини XIX ст. Творчість Івана Франка. Літературний процес кінця XIX – початку XX ст. Загальні тенденції розвитку, розвиток та оновлення реалізму; становлення і національні ознаки модернізму. Особистісно-психологічна, соціальна, національно-визвольна теми у розвитку української поезії. Розвиток жанрів малої прози. Особливості національно-культурного відродження в Україні на межі епох. Поетична, прозова та драматургічна спадщина. «Розстріляне Відродження». Європейські тенденції українського мистецтва в Україні 20-30-х років XX століття. Соцреалізм як тоталітарна художня культура. Творчість українських митців періоду Великої Вітчизняної війни. Західноукраїнська та еміграційна література. Концепція розвитку національної ідеї в українському письменстві: п'ятдесятники в еміграції і шістдесятники в Україні. Розвиток прозових жанрів. Химерна проза. Літературно-мистецький рух в Україні у 80-ті роки XX століття. Літературно-мистецький рух в Україні у 90-ті роки XX століття.

Пререквізити – культурологія і культура мовлення, сучасний літературний процес, вступ до літературознавства.

Кореквізити – історія зарубіжної літератури, методика навчання літератури, педагогіка, психологія, педагогічна практика, атестаційний іспит з української мови і літератури та методики їх навчання.

Запланована навчальна діяльність: лекції – 210 год., практичні заняття – 122 год., самостійна робота – 358 год., разом – 690 год.

Форми (методи) навчання: лекції (з використанням методів проблемного навчання і мультимедійних засобів); практичні заняття (евристична бесіда, круглий стіл, дискусії, тренінг), самостійна робота (індивідуальні завдання; читацький щоденник).

Форми оцінювання результатів навчання: усне опитування, письмовий контроль, тестовий контроль, творча робота, читацький щоденник, захист курсової роботи.

Вид семестрового контролю: 2 – диференційований залік, 3, 4, 6, 7 – іспит, 5 – залік, 7 – курсова робота.

Навчальні ресурси:

1. Возняк М.С. Історія української літератури. У 2 книгах : Навч. вид.. Вид. 2-ге, перероб. Львів: Світ, 1992. 696 с.
2. Історія української літератури. Давня література : навчальний посібник для студентів денної та заочної форм навчання напрямку 6.020303 «Філологія» / уклад. Г. Ю. Шелест ; М-во освіти і науки України. Маріуполь : ПДТУ, 2014. 104 с.
3. Чижевський Д. Історія української літератури. Київ, 2000. 511 с.
4. Модульне середовище для навчання MOODLE. Доступ до ресурсу: <https://msn.khnu.km.ua>.
5. Репозитарій ХНУ. Доступ до ресурсу: <http://elar.khnu.km.ua/jspui/?locale=uk>.

Викладач: кандидат філологічних наук, доцент Олійник Л.В., кандидат філологічних наук, доцент Приймак І.В.

СТАРΟΣЛОВ'ЯНСЬКА МОВА

Тип дисципліни	Обов'язкова
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Мова викладання	Українська
Семестр	Другий
Кількість встановлених кредитів ЄКТС	5
Форми навчання, для яких читається дисципліна	Денна/заочна

Результати навчання. Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен *уміти читати* тексти старослов'янською мовою; *аналізувати фонетичні явища*, відображені у пам'ятках старослов'янської мови; *характеризувати голосні і приголосні звуки* старослов'янської мови; *визначати* граматичні категорії частин мови, їх граматичне значення; *відмінювати* повнозначні частини мови; *давати історичний коментар* до походження відмінкових закінчень іменних частин мови; *здійснювати синтаксичний аналіз* простого і складного речень.

Зміст навчальної дисципліни. Поняття про старослов'янську мову. Старослов'янські азбуки, пам'ятки писемності. Система голосних і приголосних звуків старослов'янської мови 2-гої половини IX ст. Загальна характеристика звукової системи праїндоевропейської мови. Консонантизм і вокалізм праслов'янської мови у відповідності до фонетики праїндоевропейської мови. Морфологічна система старослов'янської мови. Іменник у старослов'янській мові. Займенник у старослов'янській мові. Прикметник у старослов'янській мові. Лічильні слова, їх розряди і будова, відмінювання. Характеристика дієслівної системи. Просте і складне речення.

Пререквізити – вступ до мовознавства, практичний курс української мови.

Кореквізити – сучасна українська літературна мова, історична граматики української мови, історія української мови, інформаційні технології (за професійним спрямуванням), стилістика української мови, атестаційний іспит з української мови і літератури та методики їх навчання.

Запланована навчальна діяльність: лекцій – 18 год., практичних занять – 36 год., самостійної роботи – 96 год.; разом – 150 год.

Форми (методи) навчання: лекції (з використанням методів проблемного навчання); практичні заняття (з використанням методів лінгвістичного аналізу, порівняльного аналізу, тестових завдань), самостійна робота (індивідуальні завдання).

Форми оцінювання результатів навчання: усне опитування, письмове опитування, контрольна робота тестовий контроль.

Вид семестрового контролю: іспит.

Навчальні ресурси:

1. Белей Л., Белей О. Старослов'янсько-український словник. Львів: Свічадо, 2001.
2. Леута О.І. Старослов'янська мова. Київ: Вища школа, 2001.
3. Царалунга І.Б. Старослов'янська мова : навчальний посібник (з грифом МОНУ). Львів, 2007.
4. Модульне середовище для навчання MOODLE. Доступ до ресурсу: <https://msn.khnu.km.ua>.
5. Модуль для дистанційного навчання. Доступ до ресурсу: <http://dn.khnu.km.ua>
6. Електронна бібліотека університету. Доступ до ресурсу: <http://lib.khnu.km.ua>
7. Репозитарій ХНУ. Доступ до ресурсу: <http://elar.khnu.km.ua/jspui/?locale=uk>.

Викладач: доктор філологічних наук, професор Царалунга І. Б.

ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ (ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ)

Тип дисципліни	Обов'язкова
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Мова викладання	Українська
Семестр	Другий
Кількість встановлених кредитів ЄКТС	5
Форми навчання, для яких читається дисципліна	Денна/заочна

Результати навчання. Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: уміло *застосовувати* сучасні інформаційно-комунікаційні технології у навчанні мов у практиці школи та ВНЗ; *створювати* дидактичні комплекси з навчання мови на базі спеціалізованих програмних оболонок; *формувати* навички застосування ІКТ в процесі навчання мови; *володіти* знаннями з теорії і практики використання комп'ютерних і мережних технологій у навчанні мов, методичними аспектами упровадження у процес навчання мови нових інформаційних технологій.

Зміст навчальної дисципліни. Інформаційні технології за професійним спрямуванням як розділ сучасної методики навчання мови. Мовні, психологічні, психолінгвістичні, методичні аспекти комп'ютерної ІТПС. Специфіка комп'ютерних засобів навчання мови. Прикладні програми (редактори текстів, програми перевірки орфографії, комп'ютерні словники). Інструментальні програми (програми-оболонки). Комп'ютерне навчальне середовище як інтегрований засіб навчання мови. Методика використання комп'ютерних програм у навчанні мови.

Пререквізити – вихідна.

Кореквізити – сучасна українська літературна мова, історія української мови, історія української літератури, історія української літератури, стилістика української мови.

Запланована навчальна діяльність: лекції – 18 год., лабораторні заняття – 36 год., самостійна робота – 96 год., разом – 150 год.

Форми (методи) навчання: лекції (з використанням методів проблемного навчання і візуалізації); словесні (розповідь, бесіда, пояснення з елементами проблемності), практичні (обговорення, дискусії), наочні (ілюстрування навчального матеріалу, використання інформаційно-комунікаційних технологій).

Форми оцінювання результатів навчання: усне опитування, захист домашніх завдань, індивідуальних проєктів, самоконтроль, підсумкова контрольна робота.

Вид семестрового контролю: залік.

Навчальні ресурси:

1. Бовтенко М.А. Компьютерная лингводидактика : учебное пособие. Москва :Флинта, 2005. 216 с.
2. Крамаренко Т. В. Використання інформаційних технологій у процесі вивчення іноземної мови [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://nvd.luguniv.edu.ua/archiv/NN9/10ktvim.pdf>
3. Модульне середовище для навчання MOODLE. Доступ до ресурсу: <https://msn.khnu.km.ua/course/view.php?id=5237>
4. Електронна бібліотека університету. Доступ до ресурсу: http://lib.khnu.km.ua/asp/php_f/page_lib.php.
5. Репозитарій ХНУ. Доступ до ресурсу: <http://elar.khnu.km.ua/jspui/?locale=uk>.

Викладач: кандидат філологічних наук, доцент Станіславова Л. Л.

ПСИХОЛОГІЯ

Тип дисципліни	Обов'язкова
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Мова викладання	Українська
Семестр	П'ятий
Кількість встановлених кредитів ЄКТС	5
Форми навчання, для яких читається дисципліна	Денна/заочна

Результати навчання. Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: *мати уявлення* про природу психіки людини, співвідношення природних і соціальних факторів у становленні психіки; взаємозв'язок між фізіологічними і психічними процесами; сучасні психологічні концепції особистості та діяльності; засади міжособистісних стосунків; індивідуально-типологічні властивості особистості; особливості психічного розвитку дитини на різних вікових етапах; закономірності і особливості навчально-виховного процесу. *уміти організувати і керувати* педагогічною взаємодією; *виявляти і аналізувати* психічні особливості особистості; *складати* психологічний портрет особистості; *визначати* віковий період на підставі психічних та фізіологічних характеристик розвитку; *створювати* ефективні умови для самореалізації та самовираження учня; *планувати та успішно реалізувати* професійну самоосвіту та самовиховання.

Зміст навчальної дисципліни. Особливості загальної психології як наукової галузі. Діяльнісний підхід у формуванні особистості. Чуттєві форми пізнання дійсності. Раціональні форми пізнання дійсності. Емоційно-вольова сфера особистості. Індивідуальнотипологічні властивості особистості. Спілкування – основа міжособистісних взаємин. Предмет, завдання та проблеми вікової психології. Основні теорії дитячого розвитку. Рушійні сили і умови психічного розвитку дитини. Особливості розвитку дитини у немовлячому і ранньому віці. Психічний розвиток дитини у дошкільному і молодшому шкільному віці. Особливості розвитку психіки у підлітковому та ранньому юнацькому віці. Педагогічна психологія: основні характеристики. Психологічні аспекти навчально-виховного процесу. Особистість педагога. Керівництво педагогічним колективом.

Пререквізити – вихідна.

Кореквізити – історія української літератури, історія зарубіжної літератури, педагогічна практика.

Запланована навчальна діяльність: лекцій – 34 год., практичних занять – 17 год., самостійної роботи – 99 год.; разом – 150 год.

Форми (методи) навчання: лекції (з використанням методів проблемного навчання і візуалізації); практичні заняття (з використанням тренінгів, практикумів), самостійна робота (індивідуальні завдання).

Форми оцінювання результатів навчання: усне та письмове опитування, тестування, контрольна робота.

Вид семестрового контролю: іспит.

Навчальні ресурси:

1. Немов Р.С. Психология. Учебник для студентов: В 3 книгах. Кн. 1 Общие основы психологии. 2 изд. Москва : Просвещение: ВЛАДОС, 1995. 576 с.
2. Практикум з психології / За заг. ред. Г. Г. Бикової. Львів, 1975. 180с.
3. Психологический словарь / Под ред. В.П.Зинченко, Б.Г.Мещерякова. 2-е изд., перераб. и доп. Москва : Педагогика-Пресс, 1996. 440с.
4. Модуль для дистанційного навчання. Доступ до ресурсу: http://dn.khnu.km.ua/dn/k_list.aspx?bk=Г.
5. Електронна бібліотека університету. Доступ до ресурсу: http://lib.khnu.km.ua/asp/php_f/plage_lib.php.
6. Репозитарій ХНУ. Доступ до ресурсу: <http://elar.khnu.km.ua/jspui/?locale=uk>.

Викладач: кандидат психологічних наук, доцент Кулешова О. В.

ПЕДАГОГІКА

Тип дисципліни	Обов'язкова
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Мова викладання	Українська
Семестр	Шостий
Кількість встановлених кредитів ЄКТС	5
Форми навчання, для яких читається дисципліна	Денна/заочна

Результати навчання. Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: *вміло використовувати* понятійний апарат у навчально-виховному процесі; *визначати* цілі та конкретні завдання навчально-виховного впливу; *організовувати* та *керувати* педагогічною взаємодією, *володіти* методами та формами організації навчально-виховного процесу; *визначати* тип уроку; *розробити* та *організувати* виховний захід; *характеризувати* та *аналізувати* педагогічну діяльність та педагогічні погляди видатних діячів минулого.

Зміст навчальної дисципліни. Предмет, завдання і методи педагогіки. Педагогіка Давнього світу. Становлення і розвиток зарубіжної педагогічної науки. Становлення і розвиток вітчизняної педагогічної науки. Учитель як організатор педагогічного процесу. Розвиток, соціалізація і виховання особистості. Суть процесу виховання. Характеристика основних напрямів змісту виховання. Загальні методи виховання. Суть процесу навчання. Зміст освіти в національній школі. Методи і засоби навчання. Форми організації навчання. Контроль навчальної діяльності.

Пререквізити – вихідна.

Кореквізити – історія української літератури, історія зарубіжної літератури, сучасна українська літературна мова, педагогічна практика.

Запланована навчальна діяльність: лекцій – 36 год., практичних занять – 18 год., самостійної роботи – 96 год.; разом – 150 год.

Форми (методи) навчання: лекції (з використанням методів проблемного навчання і візуалізації); практичні заняття (з використанням інформаційних та інтерактивних технологій), самостійна робота (реферат, педагогічний кросворд).

Форми оцінювання результатів навчання: усне опитування; письмове опитування (тестування); презентація результатів виконання домашніх завдань.

Вид семестрового контролю: іспит.

Навчальні ресурси:

1. Волкова В. П. Педагогіка. Київ, 2001.
2. **Педагогіка: Навчальний посібник / уклад. В.М. Галузяк, М.І. Сметанський, В.І. Шахов. Вінниця, 2001**
3. Фіцула М. М. Педагогіка. Навчальний посібник для студентів вищих педагогічних закладів освіти. Київ, 2000.
4. Модульне середовище для навчання MOODLE. Доступ до ресурсу: <https://msn.khnu.km.ua>.
5. Електронна бібліотека університету. Доступ до ресурсу: http://lib.khnu.km.ua/asp/php_f/p1age_lib.php.
6. Репозитарій ХНУ. Доступ до ресурсу: <http://elar.khnu.km.ua/jspui/?locale=uk>.

Викладач: кандидат педагогічних наук, доцент Міхеєва Л.В.

ФОНЕТИКА АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Тип дисципліни	Обов'язкова загальної підготовки
Освітній рівень	Перший (бакалаврський)
Мова навчання	Англійська
Семестр	Перший
Кількість встановлених кредитів ЄКТС	4,0
Форми навчання, для яких читається дисципліна	Денна

Результати навчання. Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, має: *уміти*: оперувати базовими категоріями та поняттями спеціальності; вільно сприймати на слух звуки, слова та речення; правильно транскрибувати звуки, слова та речення; правильно вимовляти голосні та приголосні англійської мови; правильно визначати наголошений та ненаголошений склад; вірно графічно зображати інтонацію; інтонаційно правильно вимовляти речення; *володіти*: комунікативною компетентністю з іноземної мови; понятійно-категоріальним апаратом дисципліни; мовними нормами мови іноземної мови; слуховимовними та ритміко-інтонаційними навичками; розвиненим фонетичним слухом й умінням транскрибувати звуки, слова і речення.

Зміст навчальної дисципліни: Вивчення загальної класифікації голосних та приголосних звуків. Вивчення знаків транскрипції. Наголос. Типи наголосу. Асиміляція. Елізія. Смысловая група. Інтонація та її лінгвістична функція. Особливості інтонації у різних комунікативних видах речень. Темп мовлення. Ритм. Ритмічні групи.

Пререквізити – вихідна.

Кореквізити – Практичний курс англійської мови, Практична граматики англійської мови, Навчальна практика.

Запланована навчальна діяльність: практичних занять – 51 год., самостійної роботи – 69 год., разом – 120 год.

Форми (методи) навчання: практичні заняття (виконання практичних завдань на транскрибування, інтонування речень, імітація текстів), самостійна робота (індивідуальні завдання, інтонування текстів).

Форми оцінювання результатів навчання: усне та письмове опитування, тестування, підсумкова контрольна робота.

Вид семестрового контролю: залік.

Рекомендована література

1. Горошко М.В. Англійська фонетична транскрипція: метод. вказівки з практ. фонетики англ. мови для студ. напряму підготовки «Філологія (Англійська мова та література)» / Горошко М. В. – Хмельницький : ХНУ, 2010. – 53 с.
2. Лисак Г.О. Практична фонетика англійської мови : методичні вказівки до практичних занять для студентів напряму підготовки «Філологія. Англійська мова та література» / Г.О. Лисак. – Хмельницький : ХНУ, 2014. – 39 с.
3. Парашук В. Ю. Теоретична фонетика англійської мови: Навчальний посібник для студентів факультетів іноземних мов / В.Ю. Парашук. – Вінниця : НОВА КНИГА, 2005. – 240 с.
4. Enjoy practicing phonetics: Навчальний посібник з практичної фонетики для студентів факультету іноземних мов / Укладачі А. Е. Левицький, Л. А. Гарашук. – Вінниця: Видавництво «Фоліант», 2004. – 256 .
5. Модульне середовище для навчання [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://msn.khnu.km.ua/course/view.php?id=4135>
6. Електронна бібліотека університету [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lib.khnu.km.ua/>

Викладач: канд. пед. наук, доцент Лисак Г.О.

МЕТОДИКА НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Тип дисципліни	Обов'язкова
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Мова викладання	Українська
Семестр	Шостий
Кількість встановлених кредитів ЄКТС	5
Форми навчання, для яких читається дисципліна	Денна/заочна / дистанційна

Результати навчання. Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен *уміти конкретизувати* мету уроку в проміжних цілях, *добирати* дидактичний матеріал та методи навчання, *визначати* супровідні цілі уроку, *планувати* навчальні дії, виконання яких привело б до досягнення мети уроку; *реалізовувати* навчальну розвивальну і виховну мету на кожному уроці, цілеспрямовано *використовувати* уроки української мови для інтелектуального, мисленнєвого, емоційно-естетичного, мнемонічного розвитку учнів, їх пізнавальних здібностей і потреби в удосконаленні знань, умінь і навичок, для формування національно свідомої мовної особистості, яка володіє вміннями й навичками вільно, комунікативно виправдано користуватися мовними засобами у різних формах, сферах і жанрах мовлення, має належний рівень мовленнєвої компетенції; *формулювати* запитання і завдання, *вибудовувати* способи дії (алгоритми), *організовувати* підготовку до переказів і від них до творів, *розглядати* функціонування мовних одиниць у тексті, *виконувати* лінгвістичний аналіз тексту, *перевіряти та аналізувати* учнівські роботи, *організовувати* роботу над різними видами помилок тощо.

Зміст навчальної дисципліни. Методика української мови як наука і предмет вивчення. Загальні питання навчання української мови в школі. Методика вивчення окремих розділів курсу (методика фонетики і орфоєпії, лексики, словотвору і граматики, орфографії і пунктуації, стилістики і розвитку зв'язного мовлення учнів). Методика мовленнєвого розвитку учнів (понятійна основа роботи над формуванням мовленнєвих умінь (монологічне та діалогічне мовлення), переказ у системі роботи над формуванням мовленнєвих умінь, види переказів, дидактичні можливості кожного з них, лінгвістичний аналіз тексту під час підготовки до переказу, твір як вид роботи над формуванням мовленнєвих умінь, взаємозв'язок переказів і творів у системі формування мовленнєвих умінь, виховання в учнів властивостей гарного мовлення, мовленнєвого етикету, навчання школярів висловлювання на лінгвістичну тему; вивчення риторики, навчання доповіді та інших публічних виступів. Методика позакласної роботи та факультативних занять з української мови. Методична робота учителя-словесника у ЗНЗ.

Пререквізити – вступ до мовознавства, сучасна українська літературна мова, практичний курс української мови, культурологія та культура мовлення.

Кореквізити – стилістика української мови, педагогічна практика, атестаційний іспит з української мови і літератури та методики їх навчання.

Запланована навчальна діяльність: лекцій – 36 год., лабораторних занять – 18 год., лабораторних занять – 18 год., самостійної роботи – 78 год.; разом – 150 год.

Форми (методи) навчання: лекції (з використанням методів проблемного навчання і візуалізації); практичні (практичні заняття з використанням ігрових та інформаційних технологій); самостійна робота (індивідуальні завдання).

Форми оцінювання результатів навчання: усне та письмове опитування, тестування, проект, контрольна робота

Вид семестрового контролю: іспит.

Навчальні ресурси:

1. Методика навчання української мови в середніх навчальних закладах / За ред. М.Пентиліук. Київ, 2005.
2. Подлевська Н. В. Методика навчання української мови. Практикум. Хмельницький : ХНУ, 2007.
3. Подлевська Н. В. Методика навчання української мови у ЗНЗ. Курс лекцій. Хмельницький : ХНУ, 2014.
4. Модульне середовище для навчання MOODLE. Електронний доступ: <https://msn.khnu.km.ua/course/view.php?id=4171>
5. Електронна бібліотека університету. Доступ до ресурсу: http://lib.khnu.km.ua/asp/php_f/plage_lib.php
6. Репозитарій ХНУ. Доступ до ресурсу: <http://elar.khnu.km.ua/jspui/?locale=uk>.

Викладач: кандидат педагогічних наук, доцент **Подлевська Н. В.**

МЕТОДИКА НАВЧАННЯ ЛІТЕРАТУРИ

Тип дисципліни	Обов'язкова
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Мова викладання	Українська
Семестр	Шостий
Кількість встановлених кредитів ЄКТС	5
Форми навчання, для яких читається дисципліна	Денна/заочна / дистанційна

Результати навчання. Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: *характеризувати* основні елементи системи та змісту вищої освіти в Україні; *аналізувати* та *ухвалювати* рішення щодо критеріїв якості навчання та діагностики знань; *ставити* і *вирішувати* завдання з проблем самоактуалізації особистості; *обґрунтовувати* основні аспекти педагогічного спілкування.

Зміст навчальної дисципліни. Методика викладання літератури як наука. Підручники і посібники з літератури. Методи викладання літератури в школі, засоби навчання. Уроки літератури. Їхні типи, специфіка. Вивчення художнього твору. Аналітико-синтетична робота над текстом. Вивчення творів різних жанрів на уроках української літератури. Особливості вивчення літератури рідного краю. Позакласне читання. Система письмових робіт з літератури. Позакласна і позашкільна робота з літератури. Кабінет літератури, його обладнання і принципи роботи.

Пререквізити – вступ до літературознавства, історія української літератури, історія зарубіжної літератури, сучасний літературний процес, усна народна творчість і фольклорна практика.

Кореквізити – педагогічна практика, атестаційний іспит з української мови і літератури та методики їх навчання.

Запланована навчальна діяльність: лекцій – 36 год., лабораторних занять – 18 год., лабораторних занять – 18 год., самостійної роботи – 78 год.; разом – 150 год.

Форми (методи) навчання: словесні (розповідь, бесіда, пояснення з елементами проблемності); практичні (практичні заняття з використанням інформаційних технологій; метод проектів; метод презентацій); наочні (ілюстрування навчального матеріалу, мультимедійні презентації).

Форми оцінювання результатів навчання: усне опитування, тестування, письмові завдання, поточний письмовий контроль, контрольна робота.

Вид семестрового контролю: іспит.

Навчальні ресурси:

- 1.Пасічник Є. А. Методика викладання української літератури в середніх навчальних закладах / Є. А. Пасічник. – К.: Ленвіт, 2000. – 384 с.
- 2.Пультер С. О. Методика викладання української літератури в середній школі / С. О. Пультер, А. М. Лісовський. – Житомир: Полісся, 2000. – 163 с.
- 3.Токмань Г. Л. Методика навчання української літератури в середній школі / Г. Л. Токмань. – К.: Академія, 2012. – 312 с.
- 4.Модульне середовище для навчання MOODLE. Доступ до ресурсу: <https://msn.khnu.km.ua>.
- 5.Модуль для дистанційного навчання. Доступ до ресурсу: http://dn.khnu.km.ua/dn/k_list.aspx?bk=T.
- 6.Електронна бібліотека університету. Доступ до ресурсу: http://lib.khnu.km.ua/asp/php_f/p1age_lib.php
- 7.Репозитарій ХНУ. Доступ до ресурсу: <http://elar.khnu.km.ua/jspui/?locale=uk>.

Викладач: кандидат педагогічних наук, доцент Горячок І. В.

ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА

Тип дисципліни	Обов'язкова
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Мова викладання	Українська
Семестр	7,8
Кількість встановлених кредитів ЄКТС	10
Форми навчання, для яких читається дисципліна	Денна/заочна

Результати навчання. Студент, який успішно пройшов та захистив педагогічну практику, повинен: володіти сучасними методами, принципами та засобами навчання української мови і літератури, зарубіжної літератури; здійснювати навчально-виховний процес з української літератури в навчальних закладах загальної середньої освіти I–III рівнів акредитації, самостійно вирішувати типові професійні завдання, передбачені вимогами освітньо-кваліфікаційного рівня учителя української мови і літератури; планувати, організовувати та проводити уроки та навчальні курси з української мови та літератури, зарубіжної літератури, оцінювати навчальні досягнення учнів.

Зміст навчальної дисципліни. Вимоги до сучасного уроку української літератури. Вимоги до оцінювання знань, умінь та навичок учнів. Вимоги до оцінювання усних відповідей та письмових робіт. Особисті якості вчителя-словесника як запорука професіоналізму. Успішне проведення уроків української мови і літератури. Оформлення звітної документації.

Пререквізити – вступ до мовознавства, вступ до літературознавства, практичний курс української мови, культурологія і культура мовлення, теорія і практика філологічних досліджень, сучасний літературний процес, усна народна творчість і фольклорна практика, історія зарубіжної літератури, історія української літератури, сучасна українська літературна мова, історична граматики української мови, українська діалектологія і діалектологічна практика, історія української мови, методика навчання української мови, методика навчання літератури

Кореквізити – історія зарубіжної літератури, історія української літератури, сучасна українська літературна мова, стилістика української мови, атестаційний іспит з української мови і літератури та методики їх навчання

Запланована навчальна діяльність: самостійної роботи – 300 год.; разом – 300 год.

Форми (методи) навчання: словесні (розповідь, бесіда, пояснення з елементами проблемності); практичні (практичні заняття з використанням інформаційних технологій; метод проектів; метод презентацій); наочні (ілюстрування навчального матеріалу, мультимедійні презентації).

Форми оцінювання результатів навчання: звіт, захист педагогічної практики.

Вид семестрового контролю: 7. 8 – диференційований залік.

Навчальні ресурси:

1. Діденко Т. Організація роботи з обдарованими учнями на уроках української мови і літератури. *Рідна школа*. 2014. № 10. С. 25-31.
2. Жулева Л. Упровадження інноваційних, інтерактивних методів і форм навчання на уроках української мови та літератури. *Педагогічні науки*. 2011. Вип. 60. С. 356-362.
3. Кузнецова Г. Лінгвістичні основи формування акцентологічної компетентності майбутніх учителів української мови і літератури. *Українська мова й література в школах України*. 2018. № 1. С. 45-49.
4. Методика навчання української мови в середніх навчальних закладах. За ред. М. Пентиліук. К., 2005.
5. Практична педагогіка виховання: Посібник з теорії та методики виховання. За ред. М.Ю. Красовицького. Київ; Івано-Франківськ, 2000. 218 с.
6. Ситченко А.Л. Методика навчання української літератури в загальноосвітніх закладах : навч. посіб. для студентів-філологів. Київ, 2011. 291 с.
7. Модульне середовище для навчання. Доступ до ресурсу: <https://msn.khnu.km.ua>.
8. Електронна бібліотека університету. Доступ до ресурсу: http://lib.khnu.km.ua/asp/php_f/page_lib.php.
9. Репозитарій ХНУ. Доступ до ресурсу: <http://elar.khnu.km.ua/jspui/?locale=uk>.

Викладач: кандидат педагогічних наук, доцент Горячок І. В.

